

בש"פ 5614/23 - יהודה אלבז נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 5614/23

לפני: כבוד השופט ח' כבוב

המבקש: יהודה אלבז

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות לערור על החלטות בית המשפט המחוזי בירושלים בתיק עמ"ת 38557-07-23 ועמ"ת 40858-07-23 שניתנה ביום 18.7.2023 על ידי כבוד השופטת ר' פרידמן-פלדמן

בשם המבקש: עו"ד ארז בר-צבי

החלטה

1. לפניי בקשה למתן רשות לערור לפי סעיף 53(א1) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כבוד השופטת ר' פרידמן-פלדמן) בעמ"ת 38557-07-23 ובעמ"ת 40858-07-23 מיום 18.07.2023, שבגדרה נדחה ערר המבקש והתקבל ערר המשיבה על החלטות בית משפט השלום בירושלים (כבוד השופט ח' פס) מיום 17.07.2023 במ"ת 10978-07-23.
2. בכתב האישום שהוגש נגד המבקש, יוחסו לו עבירות של החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, לפי סעיף 7(א)-ו(ג) לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973 (להלן: הפקודה); סחר בסם מסוכן, לפי סעיפים 13 ו-19(א) לפקודה; וניסיון סחר בסם מסוכן לפי סעיפים 13 ו-19(א) לפקודה, וסעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. בכתב האישום תואר, בין היתר, כי ביום 12.06.2023, נעצר המבקש על-ידי שוטרים, בעודו משמש כבלדר סמים, כאשר ברכבו שקית שבה מצויים סמים מסוכנים מסוג MDMA, קוקאין, מתקאטינון ומתאמפטמין, וכן כסף מזומן.
3. המבקש נעצר בטרם הוגש נגדו כתב אישום, וביום 15.06.2023 הוא שוחרר בתנאי 'מעצר בית'. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגדו, הגישה המשיבה בקשה לעצור את המבקש עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו ולחלופין לשחררו בתנאים.

4. בדיון שהתקיים ביום 11.07.2023, המבקש לא חלק על קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, אך ביקש לשנות את תנאי שחרורו כך שיוכל לצאת לעבודה. מנגד, המשיבה עמדה על המסוכנות הנשקפת מהמבקש כעולה מהמעשים המיוחסים לו, וציינה כי גם ההחלטה על שחרורו בתנאי 'מעצר בית' מקלה עמו מאוד.
- בהחלטה שניתנה בתום הדיון, נקבע כי בנסיבות הכוללות, ניתן לשקול את יציאתו של המבקש לעבודה בפיקוח; וביום 17.07.2023, לאחר שהמפקחת המוצעת התייצבה לדיון, נקבע כי תנאי השחרור ישונו במובן זה שהמשיב יוכל לצאת לעבודה בפיקוח המפקחת שנמצאה מתאימה לכך.
5. לאחר שניתנה החלטה זו, ביקש בא-כוח המשיבה לעכב את ביצועה למשך 48 שעות על מנת שניתן יהיה להגיש ערר. מנגד, בא-כוח המבקש התנגד לכך, בטענה שבית המשפט אינו מוסמך להשהות את כניסת החלטתו לתוקף, אלא בתנאים שנקבעו בסעיף 55(א) לחוק המעצרים, אשר אינם מתקיימים במקרה זה.
6. לאחר שמיעת טענות הצדדים, בית משפט השלום הורה על השהיית החלטתו עד ליום 19.07.2023, על מנת לאפשר למשיבה להגיש ערר על החלטתו. בית משפט השלום נימק את החלטתו בכך ש"כפי שיש לביהמ"ש סמכות טבועה לשנות את תנאי השחרור, כך יש לביהמ"ש סמכות טבועה לעכב את ההחלטה שמורה על תנאי השחרור לצורך בחינת הגשת ערר".
7. כאמור בפתח הדברים, בית המשפט המחוזי דחה את ערר המבקש בכל הנוגע לסמכות בית משפט השלום להשהות את תוקף החלטתו על מנת לאפשר הגשת ערר. נקבע כי "בית המשפט אכן מוסמך לשנות תנאי שחרור, והוא מוסמך גם לקבוע את המועד שבו יחול אותו שינוי, וממילא הוא מוסמך לקבוע כי השינוי לא יחל עם מתן ההחלטה אלא לאחר מכן". לצד זאת, ערר המשיבה נגד האישור שניתן למבקש לצאת לעבודה - התקבל. בהקשר זה נקבע, כי "יציאה לעבודה יוצרת הזדמנויות למגע אפשרי בין [המבקש] לאחרים. כך גם מקום העבודה המוצע, 'שיפודיה', שתנועת האנשים בה רבה ופעילות המכירות החוקיות עשויה לאפשר [למבקש], לצד זאת, גם עיסוק של סחר בסמים".
8. המבקש לא השלים עם החלטה זו, ומכאן הבקשה שלפניי.
- המבקש טען כי לא היה מקום לשלול את אפשרות יציאתו מביתו לצורכי עבודה, בפיקוח אשר יכול לאיין את מסוכנותו; וכי מכל מקום, בית משפט השלום לא היה רשאי להשהות את תוקף החלטתו בדבר שינוי תנאי השחרור של המבקש, שכן סעיף 55(א) לחוק המעצרים אינו מסמיך את בית המשפט לכך.
9. לאחר עיון בבקשה על נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.
- הלכה היא, כי רשות לערור ב"גלגול שלישי", על החלטות שנבחנו בערר על-ידי בית המשפט המחוזי, תינתן במשורה, במקרים חריגים בהם מתעוררת שאלה משפטית עקרונית או ציבורית, או כאשר מתעורר חשש לאי-צדק חמור או עיוות דין (בש"פ 7418/22 דרדיק נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (20.11.2022)). הבקשה שלפניי אינה נמנית עם אותם מקרים חריגים.
10. אשר לטענות המבקש בנוגע לתנאי שחרורו, הרי שאלו ממוקדות בעניינו הפרטני ובנסיבותיו האישיות; ולא מצאתי כי מתעוררת שאלה המצדיקה מתן רשות לערור.
11. לא מצאתי ממש גם בטענת המבקש בדבר סמכותו של בית משפט השלום להורות על השהיית החלטתו בדבר תנאי השחרור, לתקופה קצרה, על מנת לאפשר למשיבה למצות את זכותה לערור לבית המשפט המחוזי. כבר ציינתי בעבר בנוגע לטענת המבקש, כי יש בסעיף 3 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב],

התשמ"ב-1982 כדי לתת מענה לטענה זו (בש"פ 957/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (06.02.2023)).

בסעיף 3 הנ"ל נקבע כי "בכל ענין של סדר הדין שאין עליו הוראה בחיקוק, ינהג בית המשפט בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק". מכאן, שצדקו בתי המשפט קמא בקביעתם כי, ככלל, לבית המשפט של המעצר קיימת 'סמכות טבועה' לעכב את החלטתו, על מנת לאפשר למדינה למצות את זכותה לערור על כך. ויובהר, כי בניגוד לטענת המבקש, סעיף 55(א) לחוק המעצרים לא נועד להסמיך את בית המשפט להשהות את תוקף החלטתו בנוגע לשחרור הנאשם ממעצר (דבר שכאמור מצוי בסמכותו הטבועה); אלא להגביל את סמכותו של בית המשפט להשהות את החלטתו לשחרר נאשם הנתון במעצר, כך שהחלטה כזו תהיה ניתנת להשהיה למשך 48 שעות ולא יותר. יוצא אפוא, כי אין ללמוד מהסעיף הנ"ל מגבלה נוספת על סמכותו (הטבועה) של בית המשפט להשהות את החלטתו בדבר תנאי שחרור של נאשם אשר אינונתון במעצר, לצורך הגשת ערר.

לא למותר לציין, כי הפרשנות שמציע המבקש, לפיה בית המשפט של המעצר מוסמך להורות על השהיית החלטתו לשחרר נאשם ממעצר, אך הוא אינו מוסמך להשהות את החלטתו לשנות איזה מתנאי שחרורו - מובילה לתוצאה שאינה מתקבלת על הדעת; וגם מטעם זה לא ניתן לקבלה.

12. הבקשה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ב באב התשפ"ג (9.8.2023).

שׁוֹפֵט